

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Sžo/15/2013
Identifikačné číslo spisu:	1109249772
Dátum vydania rozhodnutia:	19.03.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Hargaš
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1109249772.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu : A. N., bytom C. X, C., právne zastúpený JUDr. Ľudovítom Földesom, advokátom, so sídlom Domašská 11, P. O. BOX 21, Bratislava, proti žalovanému : Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. SLV-110/PK-2009 z 15. októbra 2009, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 4S/242/2010-45 zo 14. decembra 2012, jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4S/242/2010-45 zo 14. decembra 2012 **z r u š u j e a v e c m u v r a c i a** na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave (ďalej len ako „krajský súd“ alebo „súd prvého stupňa“) postupom podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len ako „OSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania a zrušenia rozhodnutia žalovaného č. p.: SLV-110/PK-2009 z 15. októbra 2009, ktorým bolo v súlade s ustanovením § 243 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „zákon č. 73/1998 Z. z.“) zamietnuté jeho odvolanie a potvrdený personálny rozkaz prezidenta Policajného zboru č. 153 z 30. júla 2009, ktorým bol prepustený zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru podľa § 192 ods. 2 zákona č. 73/1998 Z. z. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že v konaní neúspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal.

Krajský súd dôvodil, odvolávajúc sa na ustanovenie § 192 ods. 2 zákona č. 73/1998 Z. z., že medzi účastníkmi nebolo sporné, že žalobca v čase rozhodovania správnych orgánov splnil podmienky nároku na výsluhový dôchodok podľa § 38 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, keďže jeho služobný pomer trval najmenej 15 rokov a súčasne v čase rozhodovania správnych orgánov už dovŕšil vek 55 rokov (10.09.2008) doplniac, že tieto skutkové zistenia správnych orgánov tvorili po vecnej a formálnej stránke zákonné podmienky, aby mohol nadriadený služobný orgán využiť v rámci svojej diskrečnej právomoci svoje oprávnenie a prepustiť žalobcu podľa § 192 ods. 2 zákon č. 73/1998 Z. z. zo

služobného pomeru príslušníka Policajného zboru. Poukázal ďalej na to, že dôvody uvedené v rozhodnutí, teda kritérium veku a splnenie nároku na výsluhový dôchodok boli v medziach zákona a žiadnym spôsobom nevybočili zo zákonného rámca zdôrazniac, že nemôže posudzovať účelnosť a vhodnosť rozhodnutia, nakoľko by tým zasiahol do právomoci, ktorá mu nepatrí. V tejto súvislosti ďalej argumentoval, že takýto postup by bol možný, len ak by diskrečná právomoc vybočila zo zákonného rámca alebo by bola zjavne neprimeraná, čo však v danom prípade preukázané nebolo a preto námietku, že by bol žalobca postupom žalovaného diskriminovaný nezohľadnil.

Uviedol, že z administratívneho spisu mal preukázané, že ako personálny rozkaz č. 153 z 30. júla 2009, ako aj napadnuté rozhodnutie žalovaného č. SLV-110/PK-209 z 15. októbra 2009 obsahuje všetky predpísané zákonné náležitosti, je náležité odôvodnené a žalovaný sa v ňom dostatočne vysporiadal so všetkými podstatnými námietkami vznesenými žalobcom v odvolaní proti prvostupňovému správne rozhodnutiu. Rovnako námietky žalobcu (umožnenie skončenia služobného pomeru dohodou, dokazovanie opodstatnenosti skončenia služobného pomeru) vyhodnotil za nespôsobilé vyvolať zmenu daných rozhodnutí a to z dôvodu, že žalovaný nemal zákonnú povinnosť aplikovať iné procesné postupy, než aké aplikoval. Za neopodstatnenú vzhliadol aj námietku žalobcu ohľadne nesprávneho doručenia odpisu napadnutého rozhodnutia dôvodiac ustanovením § 266 ods. 3 zákona č. 73/1998 Z. z. Z vyššie uvedených dôvodov mal za to, že žalovaný v konaní dostatočne zistil skutkový stav veci, vyvodil z neho správne právne závery, ktoré náležité odôvodnil, vrátane voľnej úvahy, ktorá podľa jeho názoru nevybočila z medzí prípustného správneho uváženia a preto žalobu ako nedôvodnú podľa § 250j ods. 1 OSP zamietol.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie navrhujúc odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie uplatniac si zároveň náhradu trov odvolacieho konania vo výške 275,94 €. Dôvodil ustanovením § 205 ods. 2 písm. a/ OSP majúci za to, že v konaní došlo k vadám podľa § 221 OSP, konkrétne, že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 221 ods. 1 písm. f/ OSP) a ďalej ustanoveniami § 205 ods. 2 písm. c/, e/ a f/ OSP.

K odvolaciemu dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. a/ OSP s poukazom na ustanovenie § 221 ods. 1 písm. f/ OSP dôvodil, že súd prvého stupňa potom, čo bol v podstate absolútne nečinný po dobu od 14. decembra 2009 do 14. decembra 2012, keď na výzvu jeho právneho zástupcu prejednal žalobu na prvom a jedinom pojednávaní avšak napriek tomu, že jeho právny zástupca sa riadne ospravedlnil z dôvodu kolízie termínu požiadajúc súd o určenie náhradného termínu pojednávania a dodal, že právny zástupca ospravedlnil aj jeho neúčast' a súd prvého stupňa napriek tomu vec prejednal bez jeho prítomnosti bez toho, aby sa ako účastník konania mohol pred súdom vyjadrovať. V súvislosti s touto odvolacou námietkou ďalej tvrdil, že súd prvého stupňa mu odňal možnosť konať pred súdom aj preto, že pri prejednaní žaloby nepostupoval v súlade s ustanovením § 250f ods. 1, 2, 3 OSP a ani dôsledne podľa § 250g ods. 1 OSP tým, že nevyžiadal ani jeho ďalšie písomné vyjadrenie k vyjadreniu žalovaného, ktoré mu súd doručil až po 2 rokoch a taktiež nevyžiadal ani ďalšie odklady čím porušil jeho právo na súdnu a inú právnu ochranu, právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.

K odvolaciemu dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. e/ OSP s poukazom na ustanovenie § 205a ods. 1 písm. b/ OSP poukázal na to, že v listinnom dôkaze - Odborné stanovisko Slovenského strediska pre ľudské práva v Bratislave z 22. decembra 2011 je uvedené, že v prvom rade je pri namietaní určitej formy diskriminácie potrebné preukázať, že existuje/existoval rozdiel v zaobchádzaní s prípadnou obeťou diskriminácie v porovnaní s inou osobou, ktorá sa nachádza v rovnakej alebo porovnateľnej situácii. Argumentoval ďalej tým, že pri namietaní diskriminácie sa musí uviesť zákonom uvedený dôvod, z ktorého je diskriminácia zakázaná s tým, že jednotlivé chránené dôvody v pracovnoprávných vzťahoch sú stanovené v § 2 antidiskriminačného zákona a v § 2a ods. 1 zákona o štátnej službe policajtov pokračujúc, že ďalšou podmienkou je preukázanie, že napadnutým konaním vznikla prípadnej obeti diskriminácie nejaká nevýhoda a medzi dôvodom rozdielného zaobchádzania a vzniknutou nevýhodou musí existovať kauzálna súvislosť. V tejto súvislosti poukázal na to, že v dobe jeho prepustenia zo štátnej služby príslušníka PZ SR podľa § 192 ods. 2 zákona č. 73/1998 Z. z. s ním pôsobili a po jeho prepustení s ňou naďalej zaradení vo funkciách v Kancelárii prezidenta PZ SR v Bratislave Z. M. - ako zástupca riaditeľky kancelárie Prezidenta PZ, ktorý už v tej dobe bol od neho starší o 5 rokov a mal 60 rokov a P.

S. - ako vedúci ekonomického oddelenia Kancelárie prezidenta PZ, ktorý bol od neho starší o 1 rok a mal už 56 rokov a samotná riaditeľka Kancelárie prezidenta PZ A., ktorá spracovala jeho návrh na prepustenie zo štátnej služby z dôvodu dosiahnutia fyzického veku 55 rokov bola taktiež od neho staršia, pričom vznik spôsobenej ujmy v podobe okamžitej straty zamestnania, zníženia zárobku vrátane dôchodku a straty profesionálneho uplatnenia zdôvodnil tým, že táto bola spôsobená v príčinnej súvislosti s diskriminačným konaním voči jeho osobe.

Taktiež namietal, navrhujúc vykonať dôkazy ako výpoveď svedkov A., P. S. a Z. M. ktoré, ako uviedol, neboli doteraz uplatnené a tieto jednoznačne preukazujú, resp. sa nimi má preukázať, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci uvedúc, že súd sa vôbec nezaoberal v rámci preskúmania zákonnosti rozhodnutia otázkou jeho tvrdenej diskriminácie, na ktorú poukazoval v už pôvodne podanej žalobe. V tejto súvislosti poukázal na to, že súd vo svojom napadnutom rozhodnutí nevykované dôkazy nahradil svojou hypotézou, že rozhodnutie o prepustení je v súlade so zákonom.

K odvolaciemu dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. f/ OSP argumentoval, že súd prvého stupňa pri svojom rozhodovaní o predmete žaloby nesprávne právne vec posúdil, keď vo svojom rozhodnutí zohľadnil len ustanovenie § 192 ods. 2 zákona o štátnej službe a nepoužil na posúdenie veci vzťahujúce sa ustanovenie § 241 ods. 1 vety prvej a § 2a ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. a preto jeho prepustenie považoval za nezákonné.

Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania v sume 275,94 eur.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu konštatujúc skutočnosť, že žalobca v odvolaní neuvádza žiadne nové skutočnosti zotrval na svojom vyjadrení k žalobe a navrhol odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4S/242/2010-45 zo 14. decembra 2012 ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu a medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP); odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu je potrebné priznať úspech.

V správnom súdnictve prejednávajú sudy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 OSP).

V predmetnej veci je potrebné uviesť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bola zamietnutá žaloba žalobcu proti rozhodnutiu žalovaného č. p. SLV-110/PK-2009 z 15. októbra 2009, ktorým bol personálny rozkaz prezidenta PZ č. 153 z 30. júla 2009 (o prepustení žalobcu zo služobného pomeru príslušníka PZ podľa § 192 ods. 2 zákona č. 73/1998 Z. z.) potvrdený a odvolanie žalobcu zamietnuté.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako len „najvyšší súd“) v medziach odvolania ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom považoval za potrebné na účely preskúmania napadnutého rozsudku z vecnej stránky vyporiadať sa v prvom rade s procesnou námietkou, ktorou žalobca poukazoval, odvolávajúc sa na ustanovenie § 221 ods. 1 písm. f) OSP, na skutočnosť, že súd prvého stupňa tým, že žalobu prejednal na prvom a jedinom pojednávaní napriek tomu, že jeho právny zástupca sa riadne ospravedlnil z dôvodu kolízie termínu požiadajúc zároveň konajúci súd o určenie náhradného termínu pojednávania súčasne ospravedlňujúc aj jeho neprítomnosť, keďže trval na prítomnosti svojho právneho zástupcu, mu svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom.

Podľa § 246c ods. 1 vety prvej OSP pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 250g ods. 2 OSP ak sa účastníci na pojednávanie nedostavia, môže sa vec prejednať v ich neprítomnosti; konanie sa nesmie z tohto dôvodu prerušiť.

Podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Z obsahu súdneho spisu je zrejmé, že žiadosť právneho zástupcu žalobcu o ospravedlnenie jeho neúčasti a neúčasti žalobcu na pojednávaní vytýčenom na deň 14. decembra 2012 a zároveň žiadosť o určenie náhradného termínu pojednávania bola krajskému súdu doručená dňa 4. decembra 2012, t. j. 10 dní pred určeným termínom pojednávania. Z obsahu žiadosti je rovnako zrejmý dôvod brániaci právnomu zástupcovi žalobcu v jeho účasti na nariadenom pojednávaní v podobe jeho nutnej účasti na nariadenom hlavnom pojednávaní konanom na Okresnom súde Bratislava IV sp. zn. 3T/28/2012o 9.30 hod, s dôrazom je sa jedná o väzobnú vec a taktiež je zrejmý dôvod ospravedlnenia neúčasti na pojednávaní žalobcu, ktorý trval na účasti svojho právneho zástupcu.

Rovnako je potrebné uviesť, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia krajského súdu absentujú logické a akceptovateľné právne závery odôvodňujúce splnenie procesných podmienok, za akých možno vykonať pojednávanie v neprítomnosti účastníka konania a jeho právneho zástupcu, konkrétne prečo súd prvého stupňa nepovažoval dôvody na odročenie pojednávania uvádzané právnym zástupcom žalobcu v jeho žiadosti za kvalifikované.

Z osobitnej úpravy obsiahnutej v § 250g ods. 2 OSP vyplýva, že ustanovenie § 101 ods. 2 druhá veta OSP sa v správnom súdnictve nepoužije, pričom však odročenie pojednávania pre neprítomnosť účastníka z dôležitých dôvodov nemožno a priori vylúčiť.

Dôležitosť dôvodu, ktorým je odôvodňovaná žiadosť neprítomného účastníka o odročenie pojednávania posudzuje súd podľa okolností konkrétneho prípadu. Dôležitým dôvodom je i kolízia s iným pojednávaním zástupcu, ak nemožno od účastníka spravodlivo žiadať, aby si zvolil iného zástupcu (pozri bližšie uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/54/2010). Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca je v konaní zastúpený advokátom JUDr. Ľudovítom Földesom na základe plnomocenstva zo 7. októbra 2010. O termíne pojednávania pred súdom prvého stupňa stanoveného na 14. decembra 2012 o 10.00 hod bol právny zástupca upovedomený 12. novembra 2012 a podaním z 2. decembra 2012 doručeným súdom prvého stupňa 4. decembra 2012 ospravedlnil svoju neprítomnosť i neúčast' žalobcu, ktorú odôvodnil svojou kolíziou nariadeného pojednávania týkajúceho sa väzobnej veci konaného na Okresnom súde Bratislava IV sp. zn. 3T/28/2012.

Je nesporné, že je vecou konajúceho súdu, či argumenty uvádzané v žiadosti o odročenie pojednávania označí za irelevantné avšak, v takomto prípade musí dôvody k danému zisteniu vedúce náležite v odôvodnení svojho rozhodnutia označiť, aby účastník konania a v danom prípade aj jeho právny zástupca dostali vysvetlenie čo primälo konajúci súd k rozhodnutiu konať v ich neprítomnosti.

Najvyšší súd v tejto súvislosti tiež poukazuje na svoje rozhodnutie sp. zn. 8Sžo/180/2010, v odôvodnení ktorého je konštatované nasledovné : „Odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký postup súdu, ktorým účastníkovi odníma možnosť realizovať tie procesné práva, ktoré mu zákon priznáva. Tým je i právo účastníka, aby jeho vec prejednal súd v jeho prítomnosti. Neznamená to, že by súd nemohol prejednať vec i v neprítomnosti účastníka konania, avšak je povinný vždy účastníkovi konania poskytnúť možnosť, aby jeho vec bola prejednaná v jeho prítomnosti. Samotné ustanovenie § 115 O.s.p. (účinného v čase rozhodovania súdu prvého stupňa) ukladá súdu, aby - ak zákon alebo osobitný právny predpis neustanovuje inak - nariadiť na prejednanie veci samej pojednávanie, na ktoré predvolá účastníkov a všetkých, ktorých prítomnosť je potrebná, pričom predvolanie musí doručiť účastníkom tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať. V zmysle ustálenej judikatúry najvyššieho súdu, ale aj Ústavného súdu Slovenskej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva má účastník právo byť vypočutý aspoň v jednom stupni súdneho

konania a o tomto práve by mal byť účastník konania súdom poučený. Taktiež by mal byť poučený o tom, že je povinný predložiť všetky dôkazy na preukázanie svojich tvrdení tak, a v takej lehote, aby s nimi mohol oboznámiť aj účastník vystupujúci na opačnej strane sporu. Až následne je už v zmysle ustanovenia § 101 ods. 2 O.s.p. na účastníkovi konania, či svoje práva využijú alebo nevyužijú."

Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký chybný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní na účely ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Z vyššie uvedených dôvodov najvyšší súd vzhliadol v postupe súdu prvého stupňa, procesné pochybenie, v dôsledku ktorého bola účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom a preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 250ja ods. 3 vety druhej OSP v spojení § 221 ods. 1 písm. f/ OSP zrušil a vec podľa § 221 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 vety prvej OSP vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné zdôrazniť všeobecne platný princíp, podľa ktorého prípadné zásahy do základných ľudských práv a slobôd (čl. 38 ods. 2 Listiny v spojení s čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky), a teda aj ich obmedzenia, musia byť interpretované reštriktívne a nie extenzívne. Pritom je potrebné najmä rešpektovať zásadu, že pri obmedzení základných práv a slobôd musí byť zachovaná ich podstata a zmysel, a že takéto obmedzenia nesmú byť zneužívané k iným účelom, ako pre ktoré boli stanovené.

Záverom na margo námietky, ktorou žalobca poukazoval na nesprávne právne posúdenie veci najvyšší súd zdôrazňuje skutočnosť, že rozhodnutia konajúcich správnych orgánov boli vydané na základe zákonom povolennej voľnej úvahy (správne uváženie), pri aplikácii ktorej súd preskúmava iba, či také rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom neposudzujúc však účelnosť a vhodnosť správneho rozhodnutia.

V tejto súvislosti dáva najvyšší súd žalobcovi do pozornosti rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý vo svojom rozhodnutí III. ÚS 479/2011 z 26. októbra 2011 v súvislosti so správnym uvážením konštatoval, že „Všeobecné súdy mali preskúmať správne uváženie z pohľadu, či nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom. Ak zistili, že je v súlade s pravidlami logického uvažovania, ak podmienky takej úvahy boli zistené riadnym procesným postupom, potom súdy nemohli z tých istých skutočností vyvodzovať iné, alebo aj opačné závery, lebo by tým zasiahli do správneho uváženia príslušného správneho orgánu."

O trovách odvolacieho konania rozhodne prvostupňový súd v novom rozhodnutí o veci (§ 224 ods. 3 OSP v spojení s ustanovením § 246c ods. 1 veta prvá OSP).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.